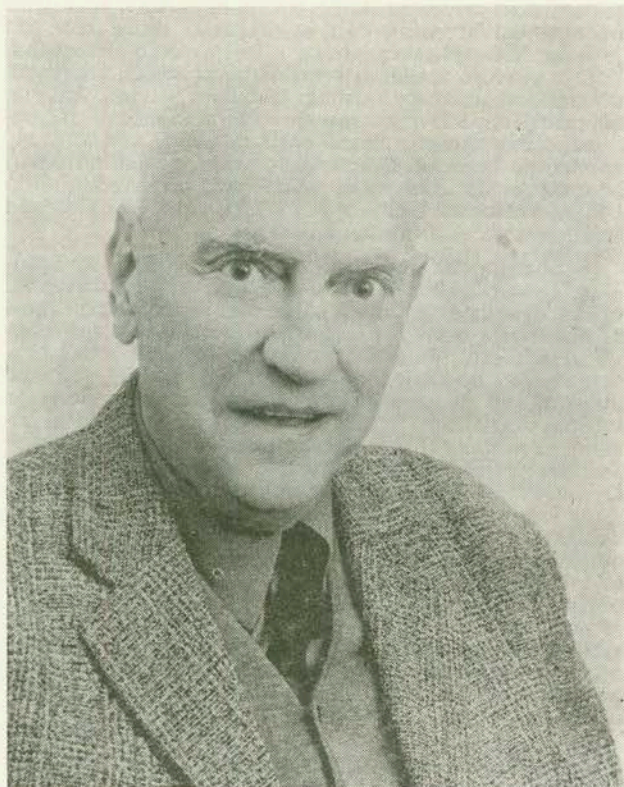

Odlikovanje sv. Oca Pape dr. Ivanu Košćici uz 50. obljetnicu pjevačke službe

Nestor zbora Prvostolne crkve zagrebačke dr. Ivan Košćica primio je od Sv. Oca za svoj 50-godišnji požrtvovni pjevački staž u katedralnom pjevačkom zboru posebno odlikovanje »Pro Ecclesia et Pontifice« (»Za Crkvu i Papu«), koje se daje za posebne zasluge u službi Crkve. Odlikovanje (križ) mu je na Tijelovo ove godine uz intimnu i simpatičnu svečanost predao naš uzoriti Kard. dr. F. Seper.

Dr. Ivan Košćica

Redovitim članom katedralnog zbora, »koralista«, postao je još kao student prava 1923. Tu službu uz velike teškoće i žrtve savjesno i redovito obavlja sve do danas. Kao pravnik radio je najprije u službi zagrebačke gradske općine, a zatim posluje u različitim socijalnim ustanovama. Tako je cijeli svoj život posvetio slavi Božjoj i dobru bližnjega. Za veliku savjesnost i brigu za crkveno pjevanje primio je do sada već nekoliko puta pismena priznanja od Prvostolnog kaptola zagrebačkog, gdje se posebno ističe da je svojim ugodnim, lijepim i zvonkim glasom i pjevanjem godinama pridonosio uljepšavanju službe Božje u zagrebačkoj katedrali.

Sadašnji zbor Prvostolne crkve zagrebačke i Uredništvo sv. Cecilije iskreno mu i srdačno čestita uz želju da još dugo i u dobrom zdravlju uzmogne svojim pjevanjem u našoj Prvostolnici slaviti Boga.

Ljubomir Galetić

650-obljetnica Kapara u Vrbniku (28. listopada 1973.)

Ophodom Kapara s pjevanjem Božjeg plača od župne crkve do kaparske crkve sv. Ivana počela je proslava 650-obljetnice Bratovštine sv. Ivana Krstitelja u Vrbniku. Kapari su nasljednici nekad jake i

utjecajne bratovštine, pučki nazvane »brašćine«, a ime im dolazi od bijele haljine (tunike, od domaćeg vunenog sukna s kukuljicom (kapučom, kapom), s crvenim križcem na prsima i leđima, koju oblače kod sprovađa i procesija. Sjećajući se popa Damjana, koji je 1323. utemeljio ovu bratovštinu, kako je to zapisano u starijim knjigama i statutima, kapari su sudjelovali na novom groblju kod otkrivanja spomenika, a zatim su pošli na svečanu sv. misu u župnu crkvu. Uz zvukove sopila procesija kapara i koncelebrirana prošla je kroz mnoštvo svijeta pjevajući starinske pjesme koje su dale osobit ugođaj ovom značajnom, svečanom događaju. Dok su bljeskovi fotografa i zujanje filmskih kamera donekle prekidali povezanost neposrednog doživljavanja, ipak je misa uz pjevanje kapara i pjevača s kora imala potrebnu sabranost te je ponukala nazočne da se zamisle o svemu, na što ih je posebno potakla propovijed dra Marijana Valkovića. On je naime, u tumačenju evanđeoske riječi, povezo stoljetnu djelatnost kapara, naglasivši njihovo značenje u vertikalnom smislu, tj. usmjeravanje prema Bogu, odakle proizlazi i horizontalni smisao, tj. pomaganje čovjeku. Prema tome, vjersko i kulturno značenje »brašćine« imalo je i svoj socijalno-karitativni i humani odraz. Upravo ovi elementi imaju još i danas svoje značenje, pa zato bratovština kapara nije samo ostavština baštinjena i namijenjena muzeju, nego je i danas živa i može svoju duhovnu poruku prenositi u naše vrijeme današnjem čovjeku. Budući da je glavna zadaća prema starodrevnom običaju da kapari besplatno i iz ljubavi nose mrtvace sve bez razlike i tako se brinu za njihov posljednji ovozemaljski put, s tom je zadaćom blisko povezan i dirljivi obred tzv. poljubica, koja je, prema književniku Niki Bonifačiću-Rožinom, »dar i pjesma koja se u Vrbniku pjeva na gozbi priredenoj poslije ukopa mrtvac«. Uz taj se obred povezuje i tzv. Božji plač, koji se pjeva na Veliki petak, što je zapravo jedan oblik narodnog oratorija. Izražajnost tog pjevanja djeluje duboko dirljivo, pa su i starinske popijevke na svečanoj misi mnogome izmamile suzu na oko. Za Prikazanje kapari su pjevali jedan odlomak, upravo završetak poljubice, a u misi su također pjevali i svoju starinsku blagdansku popijevku. Pričestivši se, crkvom je zagrmio hvalošpjev »Veliča...« a na kraju mise drevni glagoljaški napjev »Tebe Boga hvalimo...« Bio je to dostojan završetak svečanosti u crkvi, koja je po starom običaju zaključila s dijeljenjem kaparskog kolača, koji je dobila svaka vrbnička obitelj. Slušajući tijekom mise domaće popijevke stječemo dojam da su Vrbničani svojim zajedništvom u tom dijelu mise prethodili zamisli koncila i stvorili skoro ono idealno jedinstvo između svećenika i vjernika u pjevanju. To također nije samo muzikološka zanimljivost iz stare baštine nego živa praksa koju svakako treba podržavati i učvršćivati kao nešto osobito i vlastito u izrazu, a uz kulturnu vrijednost ima i umjetničku. Zajedništvo se opet očitovalo na gradskom trgu, gdje su se uz svirku sopila plesali narodni plesovi u slikovitim narodnim nošnjama, što se sve uklapalo u blagdansko raspoloženje kao slika duhovnog i svjetovnog izraza Vrbničana. To se zajedništvo nadalje odrazilo i na zajedničkom ručku kapara i uzvanika, kojom prilikom su u raznim govorima iznijeti pojedini povijesni podaci, pa uspomene i sjećanja starijih i mladih, što se usredotočilo u ličnosti vrbničkog plovana-đakona popa Ivana Kirinčića, koji je 1968. obnovio i pomladio kaparsku bratovštinu. (Napomenimo uz ovo da su vrbnički kapari nastupili i na XVII. kongresu folklorista u Poreču 1970., gdje su svojim nastupom ostavili dubok dojam na domaće i strane folkloriste, kojima je svima ovo bilo događaj i otkriće, a po čemu se Vrbnik proćuo kao izuzetan u našem folkloru.) U vezi s tim bilo je dirljivo vidjeti i čuti tog uglednog župnika kad je s dvojicom pjevača nakon svih govora zapjevao starinsku narodnu popijevku. Neposrednost i osjećajna povezanost u zajedničkim nastojanjima dobila je time svoj uvjerljiv pečat i vratila nam u svijest naše stare glagoljaše. Narodna riječ i popijevka ponovno su se javili u crkvi na svečanoj popodnevnoj

Akademiji, koja je bila odraz nastojanja mladih da i oni svoj rad nadovežu na našu stoljetnu predaju. A naša predaja doista zaslužuje i po svojim umjetničkim osobinama da je čuvamo i proučavamo, kako je to osjetio i naš renesansni pjesnik Petar Hektorović, prvi zapisivač našeg narodnog melosa. I mi ćemo poput njega u njegovu »Ribanju« poći dalje (dopustimo si slobodu da njegove stihove upotrijebimo u nešto prilagođenom smislu!) »baščinu gledajuć, — oh koli lipa je!«

V. F.

Dva orguljaška koncerta u Rijeci (14. VI. i 27. X. 1974.)

Rijeka zbog raznih razloga nema priliku da preko Koncertnog ureda priređuje orguljaške koncerte, pa organizacija takvih priredaba ovisi o pojedinim crkvama. Tako je u mjesecu lipnju, u okviru proslave riječke Metropole, nastupio talijanski orguljaš *Amedeo Aroma* iz Trevisa, a u mjesecu listopada Riječanin *Draško Baumgarten*, student ljubljanske Akademije za glazbu, dak prof. Huberta Berganta.

AMEDEO AROMA gostuje prvi put u Rijeci i nastupio je na orguljama u riječkoj Katedrali (14. lipnja). Te nove orgulje koje je izgradio majstor Jenko imaju prilično velike izražajne mogućnosti, a izbor djela koja je umjetnik izvodio dale su mu priliku da se to glazbalo sagleda sa svim svojim odlikama. Rossi, Sweelinck, Bach, Vivaldi-Bach, Couperin, Franck i Reger — bila su imena na rasporedu, koji je s obzirom na vrstu djela bio raznolik i prihvatljiv. Svako je djelo bilo popraćeno kratkim tumačenjem, a kod Sweelinckovih varijacija na temu »Moj mladi život ima kraj«, Bachove koralne predigre »Oplakuju, čovječe, svoj teški grijeh« i kod Franckova koralna II. mjesto komentara umetnuti su prikladni kratki biblijski testovi u duhu naslova, tako da je cijeli koncert imao i obilježje meditacije uz glazbu, što je i bila namjera priređivača, riječke Nadbiskupije, s obzirom da je koncert priređen u sklopu trodnevlja u Godini pomirenja 1974. Te su tekstove i komentare čitali kao recitacije mladi bogoslovi surađujući u dogovoru s orguljašem, a koncert je priređen neposredno nakon večernje mise. Iako je ta namjera povezivanja liturgije i koncerta bila u biti dobra i trebala je navedenim proslavama dati jači pečat, ipak je s druge strane zbog nedovoljne propagande samog koncerta, (jer osim najava pod misama u katedrali i malog rasporeda koji je bio razdijeljen neposredno prije koncerta, nije našalost bilo nikakvih plakata po drugim crkvama, a ona jedva vidljiva najava u Katedrali bila je suviše malo da bi koncert privukao pozornost javnosti, koja inače prilično posjećuje orguljaške koncerte, što se moglo vidjeti po koncertima koji su održavani u salezijanskoj crkvi Marije Pomoćnice nakon kolaudacije njihovih novih orgulja.

Što se tiče umjetnika, Amedeo Aroma se za svoj nastup dobro pripremio i obavio ga profesionalno, što znači savjestan pristup poslu, a samim izborom djela otkrio je svoje sklonosti meditativnoj glazbi. Svoje opće znanje najcjelovitije je prikazao u Vivaldi-Bachovom »Koncertu u G-duru — BVW 592«, kojim kao da je želio spojiti velike tradicije talijanske i njemačke glazbe u ono doba njihova međusobnog utjecaja. Međutim, u Couperinovom »Prikazanju« možda je bilo više talijanskog nego francuskog duha, pri čemu prvenstveno mislimo na zvučnu boju, što je zatim u Franckovu »Koralu« dalo dojam da je umjetnik bolje pogodio ugođaj djela. Regerova »Predigra i fuga« u F-duru bila je po svom ugođaju i ideji kao pečat na veze kojima je osnova u visokoj polifoniji baroka, što uz nove prizvuk odjekuje u kasnijem vremenu, da bi oni prijašnjim veličanstvenim glazbenim vizijama dali novo ruho.

DRASKO BAUMGARTEN nastupio je 27. listopada na orguljama u crkvi Marije Pomoćnice (Salezijanci) koje su također nove i imaju isto tako svoje odlike

koje im je dao majstor iz Udina F. Zanin. Frescobaldi s dva »Ricercara« bio je kao obavezan uvod nakon čega je slijedio niz Bachovih djela: »Preludij i fuga« u C-duru, »Sonata V.« u C-duru i »Fantazija i fuga« u g-molu. Dok je prvo djelo u konkretnoj izvedbi prikazalo onaj možda više slušani niz Bachova stvaralaštva, trio-sonata pisana za Bachove sinove u instruktivne svrhe bila je i jedan intimni Bach koji muzicira u toplini domaćeg ognjišta izvodeći komornu glazbu što je kroz sve stavke uz dobru registraciju djelovalo kao produhovljeni trio. Čini se, da je to bilo najljepše i najcjelovitije na koncertu. U slijedećem navedenom djelu u odlomku Fantazija gradacije su izgledale prenapete, a fuga je nešto izgubila na svojoj snazi. Lučićeva »Elegija« f-mol ukusno registrirana dobila je orkestralno obilježje, da bi zatim božićni »Koral« Flora Peetersa podsjetio u izrazu na spomenutu Bachovu sonatu, s obzirom na pastoralni ugođaj koji je nekako bio tim djelima zajednički. Zbog toga je završetak koncerta bio neobičajeno smiren, ali je zadovoljstvo i odobravanje priličnog broja slušatelja navelo mladog umjetnika da doda jednu vlastitu improvizaciju i Bachovu »Toccatu«, što je puninom zvuka dalo svečani svršetak cjelokupnoj koncertnoj večeri. Komentar Vladimira Fajdetića nastojao je još više približiti pojedina djela ovom izboru, a sam je komentar svojom širinom istakao i sklonosti mladog umjetnika.

V. F.

Dvije posljednje obnovljene predstave u operi Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu

U slabim materijalnim prilikama i dosta zbrkanoj sezoni završio je ansambl Operi Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu svoju ovosezonu djelatnost s dvije obnovljene predstave u novim postavama. Bila je to prvo Donizettijeva komična opera »Ljubavni napitak«, a zatim poznata Mozartova opera »Čarobna frula«. »Ljubavni napitak« je ljupka komična opera, koju je dirigent i redatelj ove predstave Miro Belamarić jednostavnim i realnim jezikom prenio na pozornicu. Plačljiva drama je izbjegnuta, a uspjela scenografija Ivana Lackovića-Croate, kostimi Ike Skomrlj i koreografija Antonija Maksimovića upotpunili su likovni dojam predstave. Belamarić je u radu sa solistima i preciznim zborom (zborovođa Zoran Juranić) postigao da Donizettijeva melodija živi od prvog do posljednjeg takta. Krunoslav Cigoj je upravo blistao kao Nemrino, dok je Branka Beretovac pomalo i nenaviknuta na kolorature demonstrirala lijepe glasovne mogućnosti i muzikalnosti. S mnogo komičnih detalja kreirao je svojeg Dulcamaru Tugomir Alaupović. Glavnim solistima su se vrlo uspješno pridružili bariton Zlatko Foglar kao Belcore i Gordana Marić kao Gianetta. Uglavnom, nakon dugog vremena imali smo priliku čuti dosta lijepog pjevanja.

U dnevnom tisku najavljivana s velikom reklamom Mozartova »Čarobna frula« bila je na žalost mnogo slabije realizirana. Istočnonjemački redatelj Wolfgang Kersten neopravdano je eksperimentirao s vjerojatno najosjetljivijom Mozartovom operom, koja je u njegovom postupku bila lišena čarobnosti i bajke. Dirigent Nikša Bareza nije u glazbenom dijelu niti mogao postići neki značajniji uspjeh, jer je cijela izvedba bila realizirana za svega mjesec i pol dana, što je u našim sadašnjim prilikama daleko premalo za jednu uspješnu scensku realizaciju. Zahvaljujući krivoj intenciji redatelja, lutali su i kostimograf Ljubica Wagner i scenograf Aleksandar Augustinčić. Zborovođa Zoran Juranić ponovno je postigao lijep uspjeh sa zborovima. U krajnje nedorečenoj i heterogenoj solističkoj ekipi kao velik uspjeh treba istaknuti nastup basa Ante Mijača kao Sarastro, zatim nastupe triju dječaka (Lovrenović-Leskovar-Barić), raspjevanog Krunoslava Cigoja kao Tamina, standardno odličnog Franju Paulika i razigranog Zlatka Foglara kao Papagena. Korektne partije dali su Mirjana Bohanec, Josip Su-